

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/135/2017
Identifikačné číslo spisu: 1413212503
Dátum vydania rozhodnutia: 23.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1413212503.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ L., bývajúceho v Q., 2/ J., bývajúcej v Q., obaja zastúpení JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., so sídlom v Bratislave, Žilinská 14, proti žalovaným 1/ N., bývajúcemu v Q., 2/ T., bývajúcej v Q., obaja zastúpení JUDr. Beátou Kaprinayovou, advokátkou v Bratislave, Jašíkova 2, o uloženie povinnosti zdržať sa rušenia imisiami, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV. pod sp. zn. 40 C 194/2013, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. decembra 2016 sp. zn. 5 Co 429/2016, 5 Co 463/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 19. júna 2015 č. k. 40C 194/2013-425 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali po poslednej úprave petitu, uloženia žalovaným povinnosti zdržať sa rušenia nad mieru primeranú pomerom žalobcov - vlastníkov nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX (katastrálne územie R.) a obyvateľov nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX (katastrálne územie R.) hlukom, vibráciami a pachom spôsobovaným chovom koní (erdžanie koní, dupot koní, zápach z tuhých a tekutých exkrementov koní) na nehnuteľnostiach zapísaných na liste vlastníctva č. XXX (katastrálne územie R.-parcely CKN č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X., XXXX, budovy súpisné č. XXXX,XXXX a v hospodárskych budovách bez súpisného čísla, postavených na parcelách CKN č. XXXX/XX,XXXX/XX,XXXX/XX) a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej 2/ náhradu trov konania - hotových výdavkov vo výške 5,60 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 283,72 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jej právnej zástupkyne a žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k namietanej aktívnej vecnej legitímácie žalobcov uviedol, že títo užívajú so žalovanými bezprostredne susediace nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX na základe súhlasu ich vlastníka OZ Naša Rodinka, ktorého štatutárnym orgánom je žalobca 1/. Ochrany sa teda domáhali ako osoby fakticky sa zdržujúce na nehnuteľnostiach zasiahnutých imisiami a sú tiež

bezpodieloví spoluvlastníci pozemku parc. č. XXXX, ktorý síce nie je pozemkom bezprostredne susediacim s pozemkom vo vlastníctve žalovaných, avšak bezprostredné susedstvo nie je podmienkou ochrany v zmysle ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii, žalovaných uviedol, že títo sú bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností, na ktorých sa nachádzajú kone, v súvislosti s ktorými sa žalobcovia domáhajú ochrany pred imisiami a samotné vlastníctvo koní ako zdroja imisii nie je rozhodujúce. Žalovaní ako vlastníci nehnuteľností, na ktorých sa realizuje chov koní majú právnu možnosť zabrániť šíreniu imisii obťažujúcich susedov, preto bola daná ich pasívna vecná legitímácia v konaní. Vo vzťahu k uplatnenému žalobnému návrhu uviedol, že z § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právo neposkytuje ochranu proti akémukoľvek obťažovaniu. Ochrany sa možno dovolať iba vtedy, ak ide o obťažovanie nad mieru primeranú pomerom, pretože každý je povinný znášať imisie z obyčajného, normálneho užívania pozemku a poskytnutie ochrany v takom prípade je viazané na určitú intenzitu rušenia. Pre úspech žalobcov v konaní bolo nevyhnutné preukázať, že zo strany žalovaných sú obťažovaní nad mieru primeranú pomerom, čo sa im však vykonaným dokazovaním nepodarilo. Súd nepovažoval pre rozhodnutie vo veci za podstatné ich argumenty uvádzané v súvislosti s hospodárskymi budovami, stavebným povolením, stanoviskom Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy, či rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Bratislave. Tieto dôkazy týkajúce sa správnych konaní súd nepovažoval za relevantné vo vzťahu k predmetu sporu, predmetom ktorého nebolo posúdenie súladu účelu spornej stavby s územným plánom. Rozhodujúce v konaní bolo, či žalovaní v dôsledku využívania svojho pozemku na chov, resp. ustajnenie koní obťažujú žalobcov nad mieru primeranú pomerom nadmerným hlukom, vibráciami a pachom. Žalovaní popreli, že by na ich pozemku prebiehal nejaký výcvik koní a túto skutočnosť poprel aj svedok B. a aj samotný žalobca 1/ vo svojej výpovedi. Táto skutočnosť aj v spojitosti s počtom koní, ktoré sa nachádzajú na pozemku žalovaných (tri dospelé a jeden poník) nedáva podklad pre tvrdenie žalobcov o nadmernom hluku a vibráciách spôsobovaných erdžaním a dupotom koní, ktoré žalobcovia vymedzili v petite žaloby vo vzťahu k namietaným imisiám. Svedeckými výpoveďami mal súd preukázané, že o kone je riadne postarane, sú pravidelne čistené, zdravé a pokojné, nespôsobujú žiadny nadmerný hluk ani neprimeraný zápach. Pokiaľ išlo o odstraňovanie exkrementov, z výsluchu žalovaných, svedka B. a L., ako aj z miestnej obhliadky mal súd preukázané, že tieto sa vyvážajú do kontajnera na konci pozemku žalovaných a súd nezistil, že by sa na pozemku žalovaných voľne nachádzali exkrementy v nadmernom množstve, čo teda nedáva podklad pre tvrdenie žalobcov o nadmernom zápachu z tuhých a tekutých exkrementov (ako žalobcovia zápach špecifikovali v petite žaloby) a nepotvrdilo sa ani pálenie exkrementov v hospodárskej budove. Pokiaľ žalobcovia v konaní namietali hluk a vibrácie vznikajúce tým, že v noci kone kopú do stien stajne, v petite žaloby hluk a vibrácie takto nevymedzili, avšak ich právny zástupca na pojednávaní potvrdil, že v súčasnej dobe sa kone už nachádzajú vo vybudovanom prístrešku. Vykonaným dokazovaním sa teda nepreukázalo, že by namietané vplyvy prekročili únosnú mieru, resp. hornú hranicu dovolených zásahov, ktorú sú susedia povinní navzájom trpieť. Kone sa voľne pohybujú na pozemku so značnou rozlohou a nie sú sústredené iba na jednom úzko vymedzenom mieste, kde by sa koncentrovali rušivé vplyvy s nimi spojené. Po zohľadnení všetkých týchto okolností súd dospel k záveru, že prípustná hranica dovolených zásahov v tomto konkrétnom prípade prekročená nebola, preto žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol, pričom vysvetlil, z akých dôvodov nepripustil dokazovanie ďalšími, žalobcami navrhovanými dôkaznými prostriedkami. O náhrade trov konania žalovaných rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. Uznesením z 5. mája 2014 č. k. 40 C 194/2013-132 súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov na uloženie povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobcom sumu 100,- eur ako pokutu za zmarenie pojednávania, keď dospel k záveru, že podmienky na uloženie takejto pokuty neboli splnené.

2. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 13. decembra 2016 sp. zn. 5 Co 429/2016, 5 Co 463/2016, rozsudok súdu prvej inštancie a uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Po doslovnom uvedení obsahu rozsudku súdu prvej inštancie, obsahu odvolania žalobcov a vyjadrenia žalovanej 2/ uviedol, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré jasne a výstižne odôvodnil. V celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a preto sa obmedzuje na konštatovanie správnosti uvedených dôvodov v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. a napadnutý

rozsudok ako vecne správny potvrdzuje. Ako vecne správne potvrdil aj napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s poukazom na § 387 ods. 1 C.s.p. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu, do výroku ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a do výroku týkajúcom sa trov konania, napadli žalobcovia dovolaním z dôvodu, že súd prvej inštancie im svojim postupom znemožnil uplatňovať ich procesné práva (§ 420 písm. f/ C.s.p.) tým, že bezdôvodne zamietol vykonanie nimi navrhovaného dôkazu - DVD obsahujúce videozáznam a fotky. Svojvoľne označil takýto dôkaz za nezákonný s poukazom na § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka bez toho, aby poznal jeho obsah a pôvodcu videozáznamu. Za vadu odvolacieho konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. považujú to, že v ňom absentuje akékoľvek odôvodnenie, prečo odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Postup odvolacieho súdu nemožno podradiť pod § 387 ods. 2 C.s.p. a v tejto súvislosti poukazujú na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 114/2008 a I. ÚS 117/2007. Ďalej namietli, že konanie je postihnuté vadou podľa § 421 písm. a/ C.s.p. (správne § 421 ods. 1 písm. a/ - pozn. dovolacieho súdu), pretože napadnuté rozhodnutie a rozhodnutie ktoré mu predchádza nerešpektuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v obdobných veciach. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 1421/2003 a rozhodnutie uverejnené pod R 50/1985, R/65/1972, Rc 42/73, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 117/1993, z ktorého citovali .. „Súd dbá na to, aby sa skutkový stav zistil čo najúplnejšie. (...) Pri súdnej ochrane týchto práv musí súd vždy dôsledne zistiť konkrétnu situáciu a objektívne posúdiť, či uvedená hranica bola prekročená, lebo ochranu nemožno priznať pred zásahmi, ktoré neprekračujú dovolenú mieru a sú dôsledkom bežného správania sa, ktoré sú susedia povinní navzájom trpieť, lebo je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľností.“, pretože chov a ustajnenie koní v neskolaudovanej a nepovolenej stavbe nemožno označiť za pomery, ktoré by z objektívneho hľadiska mali byť. Poukázali tiež na to, že užívanie neskolaudovanej a nepovolenej stavby k ustajneniu koní nemožno označiť za obvyklé užívanie nehnuteľností. Namietli, že súdy neuviedli, aká je v danom prípade miera primeraná pomerom a zdôraznili, že preukázateľne hrozí opakovanie vzniku imisií. Na základe týchto skutočností navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v I. a III. výroku zrušil a tiež rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaní v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dovolanie považujú za nedôvodné, naviac nespĺňajúce kritériá prípustnosti dovolania, nakoľko tvrdenia dovolateľov nie sú správne a absentuje v nich prípustnosť dovolania podľa § 420 až 423, nie je odôvodnené prípustným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ ani § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 C.s.p. Navrhujú preto dovolanie odmietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), či je dovolanie procesne prípustné. Dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje v danom prípade proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti C.s.p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [por. napr. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [por. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje nielen z § 420 písm. f/ C.s.p., ale (zároveň) aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

13. Z ustanovení C.s.p., ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C.s.p., ako aj v zmysle § 421 C.s.p.

14. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení C.s.p. bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 C.s.p. je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C.s.p., c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p., dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

15. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá C.s.p.).

16. Trojčlenný senát 4 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobcov len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. (nezaoberal sa teda prípustnosťou ich dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.).

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C.s.p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (por. R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

20. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

21. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

22. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (por. § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

23. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

24. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R

2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľov, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne, spôsobom priečiacim sa zákonu. Súd prvej inštancie detailne popísal obsah všetkých dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach podrobil komplexnému hodnoteniu. Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcov a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a tiež s vysloveným právnym názorom. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Keďže odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, nemožno mu vyčítať, že je nepreskúmateľné. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 C.s.p.. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľov. Žalobcovia preto nedôvodne argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný.

24. Žalobcovia tiež namietajú, že súd prvej inštancie spôsobom dokazovania (nevykonaním nimi navrhovaného dokazovania - DVD obsahujúce videozáznam a fotky) porušil princíp rovnosti zbraní (zásadu rovnosti procesných strán), čím došlo k porušeniu ich práv na spravodlivý proces.

25. Strany sporu majú v konaní rovnaké postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 C.s.p.).

26. Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukkoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje odvolací súd na podklade spisu (m. m. 3 Cdo 289/2014, 3 Cdo 321/2015, 3 Cdo 888/2015, 3 Cdo 156/2016).

27. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti procesných strán. Súd prvej inštancie vytvoril obom procesným stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Vzhľadom na námietky žalobcov smerujúce najmä k nevyváženému spôsobu dokazovania odvolací súd pripomína, že dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, nie strán sporu. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu zmätočnosti (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo

244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila.

28. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. I. ÚS 97/97). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu teda nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Navyac nemožno opomenúť, že žalobcovia návrh na dokazovanie videozáznamom z DVD, ktorý súd prvej inštancie nepripustil, navrhli na pojednávaní konanom 19. júna 2015, na ktorom súd prvej inštancie vyhlásil aj konečný rozsudok, pričom právny zástupca navrhovaný dôkaz nemal pri sebe a nevedel ani uviesť, aká skutočnosť má byť týmto dôkazom preukázaná. Treba tiež zdôrazniť, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol, prečo ten ktorý žalobcami navrhovaný dôkaz nevykonali.

29. Dovolací súd preto považuje námietku žalobcov, že im súd prvej inštancie nepripustením dokazovania videozáznamom z DVD znemožnil uskutočnenie im patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, za neopodstatnené.

30. Podstatná časť dovolania žalobcov sa týka otázok, ktoré nemajú procesnoprávny dopad, ale týkajú sa posúdenia veci. Ide najmä o otázku správnosti právnych záverov súdov nižších inštancií týkajúcich sa miery obťažovania imisiami.

31. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

32. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

33. Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Treba však uviesť, že i pokiaľ sa žalobcovia túto vadu konania snažili podriaďiť pod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., nevymedzili dovolacie dôvody v súlade s § 432 ods. 2 C.s.p., pričom dovolací súd sa vzhľadom na rozhodnutie veľkého senátu z 18. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 takouto vadou zaoberať nemohol.

34. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalobcovia neopodstatnene namietajú existenciu procesnej vady uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. Najvyšší súd preto ich dovolanie, prípustnosť ktorého nevyplýva z tohto ustanovenia, odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovaných rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.